

Pekinde Sartry gözlemek

Category: Filosofiýa, Goşgular, Kitapcy, Sözler

написано kitapcy | 25 январа, 2025

Pekinde Sartry gözlemek PEKINDE SARTRY GÖZLEMEK

Dünýä ýazyjysy bolup galmagyň ýerine szedunçy topara agza bolmagy saýlap aldy. Ownuk şöhrat beýik zehini öldürdi.

Hytaý Kommunistik Partiýasynyň (HKP) XX gurultaýyndan pursatlary synlap durkam, gözüm gurultaýda ýoklary gözledi.

Lider Mao Szeduny, Gyzył Rewolýusiýanyň gahrymanlaryny we klassyky saza, abstraksionizme, şekillendiriş sungatyna, kubizm sungatyna, çagalara mahsus reňkli suratlara ýakynlyk duýýandygy üçin ölüm jezasyna höküm edilen azyndan iki million adamy...

By rewolýusiýa «Medeniýet rewolýusiýasy» diýip at berildi. Döwür şahyrlara, suratkeşlere, kompozitorlara ölüm getirdi. Proses gyýtaklaýyn ýagdaýda Szedunyň aýaly we erkek egindeşi tarapyndan ýöredildi.

Hytaýyň daşyndaky medeni metropolıýaxa we hatda dünýäniň medeni paýtagty Parižde beýik filosof Žan-Pol Sartr Szeduny we onuň «Gyzył kitabyny» öwüp arşa çykarýardy hem-de Frans Fanonyň baş-başdaklygyň görnüşlerine çagyryan sözlerini oňlaýardy.

Beýleki ähli haossöýüjiler, sadistler, jenaýata we garakçylyga meýilliler ýaly Sartr hem tutuş pelsepewi we edebi mirasy bilen «szedunçy» hökmünde atlandyrylmagyna begendi.

Berklidäki, Sorbonndaky bütindünýä ýaşlarynyň Szedunyň sözlerine el çarpmazlygy masgaraçylyk hasaplanýardy.

Diñe Oksford ýa-da Kembriž ýaly uniwersitetler şu hapadan halas boldy ýa-da muña nägilelik bildirdi.

HKP-niň XX gurultaýynyň suratlarynda «Medeni rewolýusiýanyň» ýoldaşlaryny gözlänim biderek bolup çykdy. Olaryň hemmesi birmeňzeş görnüşde szedun eligibility geýipdiler.

Sadadan gelen inçe owadanlyk bardy. Partiýanyň ýolbaşçysy garyplygy däl-de, baýlygy alamatlandyrýan penjek-jalbar geýipdir.

Partiýanyň agzalary gurultaýa welosipedli däl-de, Hytaýda öndürilen awtoulaglaryny sürüp gelipdir.

Olar ösen prowonsiýalary we gaýnadylan tüwini öwýän goşgulary ýazmadyk halk gatlaklaryna wekilçilik edýärdiler.

Iki milliondan alty milliona çenli sungat intelligensiýasyny ölüm jezasyna höküm eden medeniýet ýoldaşlary nirä gitdiler?

Bilemzok. Telbeleç nobatlaryndan ýaňa uly halklara näme bolandygyny-da bilemzok.

Bir suratkeş bilen öňki ýewreýtor german halklaryny nädip urşa ýollap bilýär?

Beýik gumanist, aýdymçy italýanlary nädip faşizme ataryp bilýär?

Hytaý rewolýusiýasynyň progressiwleri nirä gitdi?

Milliardlarça adamyň birje gije gowy uka gitmegi üçin aýdym aýdan jenap Khainiň emlägini ynamdar pocta bilen satyn alýan wagty bir elinde Marksýň kitabyny, beýlekisinde «Wall Street»-iň indeksini saklaýan bu täze hytaýlylar nireden geldi?

Žan-Pol Sartr niredede?

Fransiýa (we dünýäniň galabasy) uzak wagtlap doganlarynyň saýasynda ýaşandan soň Sartr söndi.

Ol dünýä ýazyjysy bolup galmagyň ýerine szedunçy topara agza bolmagy saýlap aldy. Ownuk şöhrat beýik zehini öldürdi.

Ýene-de görüşýänçäk...

Semir ATAULLAH,
Liwanly žurnalist.

Sişenbe, 15.11.2022 ý. Filosofiýa